

Cây Lan Muôn Dạng: *Bulbophyllum longiflorum* Thouars 1822

Trong cuốn Updated Check List Of The Orchids Of Việt Nam do Leonid V. Averyanova và con gái là Anna L. Averyanova ấn hành vào năm 2003, trang 15 có ghi cây *Bulbophyllum longiflorum*, nhưng không hiểu sao khi lập bản liệt kê mục Lan Rừng Việt Nam từ A-Z, tôi lại bỏ sót cây này.

Mãi cho đến khi anh Nghiêm Xuân Sơn bỏ mấy tấm hình lên trang Facebook, tôi thấy bông hoa này trong có vẻ giống như *Bulb. flabellum veneris* hay là cây *Bulb. lepidum* và cây *Bulb. corolliferum* của Thái Lan.

Nếu chỉ nhìn vào hình ảnh, không thể biết rõ kích thước thực sự của hoa, thân, lá thực khó lòng mà nhận xét cho được cho nên gửi điện thư xin anh Sơn gửi cho hình gốc và các chi tiết. Anh Sơn cho biết như sau:

Lá: dài 12 -15 cm, rộng 2-2.5 cm, củ mọc cách nhau từ 3-5 cm, hình trái lê: dài từ 2, 5-3 cm, rộng từ 1-3 cm. Cuống hoa dài 15-20 cm. Mọc từ nách củ, hoa từ 8 đến 10 chiếc trên 1 chùm. Hoa nở từ tháng 9 đến đầu tháng 10, tàn trong vòng 10 ngày.

Hình ảnh và chi tiết kể trên đã được chuyển tới một số khoa học gia tên tuổi để tham khảo và sau đó Giáo sư Leonid Averyanov cho biết đó là cây *Bulb. longiflorum* thường thấy ở VN với rất nhiều biến dạng khác nhau. Tìm hiểu thêm về giống lan này mới biết là cây *Bulb. longiflorum* mọc hầu hết ở khắp nơi trên thế giới từ Phi Châu, Madagascar, Mascarenes, Seychelles Mã Lai, Queensland Australia, New Guinea, New Caledonia, Fiji, v.v... do đó hình dáng và màu sắc cũng khác nhau và đa số các khoa học gia đều đồng ý với Gunnar Seidenfaden là cấu trúc sinh sản trong họng bông hoa mới là yếu tố chính để phân biệt cây nọ với cây kia còn màu sắc, hình dáng, hoa lá cành chỉ là phụ thuộc.

Vì vậy thực là khó lòng có thể nhận ra cây *Bulb. longiflorum* với hình ảnh các biến dạng thâu thập được trên Internet như sau:

www.aospacificsouth.org

www.roellke-orchideen.de

www.asiaticgreen.com

www.asiaticgreen.com

Sau đây là hình ảnh của cây *Bulb. longiflorum* do Swiss Orchid Foundation đã nhận dạng:

Ảnh: Jim Comber

Ảnh: G. Mayer

Ảnh: Mendelin

Ảnh: D. Gerhard

Ảnh: P.O Byrne

Ảnh: P.O Byrne

Loài *Bulbophyllum* rất đa dạng bởi vì có trên 3000 giống với nhiều biến đổi khác nhau về hình dáng màu sắc, và các khoa học gia cũng không thể nào có đủ mẫu vật trong tay để nghiên cứu cho được tường tận.

Chính vì vậy mục Lan Rừng Việt Nam còn nhiều sai sót cần phải được bổ chính lại. Rất mong được các bạn yêu lan tiếp tay giúp đỡ. Chúng tôi sẽ trình bày một số sai sót đó trong một bài khác.